

LIST IZLAZI TJEDNO. GODIŠNJA PRETPLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.—
OGLASI PO NAROCITOJ TARIFL

GODINA VIII. BROJ 41.
Sibenik, 10. listopada 1937.

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU — ADRESA
UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.

Razlomci

Za Boga i Hrvatsku!

Veliko križarsko slavlje u Zagrebu

Kod nas je izašla i knjiga pod naslovom »Razlomci«. Napisao ju je redovnik franjevac Narciz Jenko, koji se pravo zvao Fra Eugen Matić. On je i sebe ubrojio među razlomke, jer mu liječnici prepilaše nogu. — Narciz Jenko je, dakle, bio tjelesni razlomak, jer mu sva uda nisu bila čitava, kao što ni broj u matematici, koji se zove razlomak, nije čitav.

Narciz Jenko je doživio strašni orkan Svjetskog Rata, zorno je gledao raskomadana i iznakažena ljudska tjelesa, i nazva ih razlomcima. Ali Svjetski Rat je stvorio i druge razlomke, tako zvane duhovne polovičnjake, koji, izgubivši smjer života, lutaju sad na desno sad na lijevo.

Razlomci su svi koji nemaju stalnih životnih načela, kojima nije poznata cijena čvrstoće značaja i žive, kao oni koji nemaju ni vjere ni nade, iz dana u dan.

Načelu: biti uvijek i na svakom mjestu pošten, značajan i dosljedan! — poslije rata je veoma pala cijena. Još i prije, kroz sva stoljeća, bilo je takvih koji se na to načelo nisu obazirali, ali nakon onoga zadnjeg svjetskog mrcvarenja i klanja, njihov se broj postotrućio.

Kako ćemo nazvati ljude koji dobro misle, ali slabo rade? U koju vrstu ćemo ubrojiti one koji vjeruju, a ne žive po vjeri? — Svi su ti duševni invalidi, polovičnjaci, razlomci!

Pred dvadesetak godina je živio i djelovao na otoku Krku biskup Mahnić. I on je već tada, gledajući bezglavost, površnost i nlohavost katolika, zaviknuo: Ojimo duboko, budimo katolici radikalci, to jest ljudi čvrstih, dosljednih i nepodmitljivih načela.

On — sigurno ga poznate — vjeruje u Boga i u sve objavljene Božje istine. Priznaje i ustanovu jedne, svete, katoličke Crkve, pa i pak svojim dužnicima zaračunava 30 posto kamata, svaki petak jede mesa, a u nedjelju nikad ne prisustvuje nekrvnoj žrtvi novoga zvjeta. A ona, njegova gospoda, posjećuje svake nedjelje crkvu, i kad njega nema kod kuće, redovito obdržava nemrs, ali zato se razviče na svakoga siromaha koji joj pokuca na vrata, a prema sluškinji je uvijek rasrdena lavica.

Takvih slabokrvnih i iznakaženih uda ima mnogo na ofajstvenom

Križarstvo danas pretstavlja moć, kojoj se dive prijatelji i neprijatelji. Križarstvo je pokret, koji je zahvatio dušu hrvatskoga naroda, prodro u njegove najtanje žilice, srasao s njim u jedno. Križarstvo na svom triumfalnom putu ide naprijed rapidnim koracima, zauzima sve jače dimenzije u hrvatskom narodu i ono postaje narodnim pokretom. Križarstvo danas znači bojni poklik: Za Boga i Hrvatsku!

Križarske svečanosti u Zagrebu 3. listopada t. g. pokazale su prijateljima i protivnicima križarske misli, što znači križarstvo i što hoće taborbena hrvatska katolička omladina. Križarske su svečanosti počele već dan prije u 5 sati poslije podne, kada je u prostorijama Velikog Križarskog Bratstva održana pretkonferencija širega vodstva Križara, gdje su se riješavala neka unutarnja pitanja tehničke naravi.

U 8 sati navečer počela je glavna skupština Velikog Križarskog Bratstva u Jeronimskoj dvorani. Dvorana je bila puna izaslanika križarskih društava. Uz buran pljesak prisutnih otvara ovu glavnu skupštinu vođa VKB-a dr Ivo Protulipac te pozdravlja sve prisutne delegate i članstvo. Iza pozdravnoga govora brata vođe skupština je prešla na dnevni red. Odbornici VKB-a čitaju svoje izvještaje. Nešto pred 9 sati dr Protulipac ostavlja dvoranu i ide na zagrebačku radio-stanicu, jer u 9 sati počinje križarsko veče na radiju. Zamjenjuje ga zamjenik vođe direktor Stjepan Ramljak.

U 9 sati skupština se prekida i prisutni slušaju radio prenos križarske priredbe. Vođa dr Protulipac govori na radiju i svima zastaje dah, jer govori „kao što još nikad nije govorio“ (glasovi prisutnih). Slijede glazbene točke, pjevanje, zborne recitacije. Sve u istom stilu, sve križarski odlično. Ponos i zadovoljstvo se čita

na svim licima, a u dvorani prisutni duhovnik VKB-a Mons. dr Beluhan čisto je razdragan.

Uto se vraća u dvoranu vođa dr Protulipac i oduševljeno pozdravljen od prisutnih uzlazi na pozornicu i skupština se nastavlja. Opet slijede izvještaji, iz kojih se vidi silan rad odbornika VKB-a. Nakon razrješnice starom odboru izabran je novi odbor: Vođa dr Ivan Protulipac, zamjenici vođe: Stjepan Ramljak, zadrudni direktor, i Slavko Sarić, profesor; tajnik Frano Grgić, novinar; blagajnik Juraj Dušak, ugostitelj. Izabrani su i predsjednici za razne zajednice: seljačku, radničku i dačku, razni referenti i drugi funkcioneri. Vodstvo je burno bilo aklamirano, a iza toga je skupština donijela ove zaključke: 1) da se vlč. o. Bruna Foretića D. I. kao dugogodišnjega duhovnika organizacije proglasi prvim začasnim članom VKB-a; 2) da se poslovnik društva promijeni kod onih odredaba, kod kojih to zahtijevaju nove prilike; 3) da se 1938. god. proglasi godinom križarske štampe. Nakon kratkoga govora generalnoga duhovnika Mons. dra M. Beluhana i vođe dra Protulipca skupština je u 11.30 sati u noći završena.

Medutim je glavna proslava bila u nedjelju 3. X. t. g. U 8 sati ujutro stala se formirati u dvorištu oo. Isusovaca križarska povorka. Čete križara i križarica su dolazile sa sviju strana. Uniforme križara, po prvi put odore križarica, razne zastave, glazbe, narodne nošnje — sve same senzacije. U 8.30 s. krenula je velika križarska povorka gradom prema crkvi sv. Katarine. U povorci je nošeno preko 90 križarskih i križaričkih zastava, dvije glazbe Križara iz Zagreba, dječja križ. fanfara iz Zagreba i križarska glazba iz Bjelovara. Nepregledna križarska povorka ponosno stupa kroz ulice hrvatske metropole, a masa je iz špalira burno pozdravljala. Osobito križarske uni-

forme silno imponiraju masi. Protivnici škriplju zubima, a prijatelji rastu od sreće i zadovoljstva. U 9 sati povorka stiže do crkve sv. Katarine, ali crkva je premalena, da primi sve članstvo, a kamoli ostale.

Uzlazi na oltar preuzv. nadbiskup-koadjutor dr A. Stepinac, i sam nekad član bivše orlovske organizacije, kojoj su Križari nasljednici a sada veliki ljubitelj Križara, i čita tihu u sv. Misu, koju članstvo prati liturgijskom recitacijom. Iza sv. Mise propovijeda isusovac o. Stj. Tom. Poglajen. Oduševljava križarsku omladinu za svete bojeve. U toj borbi neka nas vodi duh pk. dra Ivana Merza.

Iza toga opet veličajna povorka, praćena zvucima glazbe i oduševljenjem Zagrepčana, kreće prema Zagrebačkom Zboru, gdje će u 11 sati početi manifestacioni križarski zbor. Kad su Križari stigli pred Zagrebački Zbor, dočekalo ih je mnoštvo svijeta i burno ih pozdravljalo. Najveća zagrebačka dvorana u Zagrebačkom Zboru je prepuna Križara i Križarica te njihovih prijatelja. Mnogi nemaju mjesta u dvorani. Svečanost počinje koračnicom „Križarskom vodi“ koju izvodi Križ. glazba I. Program se odvija. Kombinirani zbor Križara radnika iz Zagreba otpjevao je neke pjesme. Nastupa voditeljica VKS prof. Marica Stanković i burno pozdravljena govori o temi „S Bogom i za Boga“. U vezi s tom temom osobito govori o Božjem čovjeku — dru Ivanu Merzu. Križarička voditeljica govori sjajno i uvjerljivo. Nekima se vidaju i suze na očima, osobito kad govori o dragom Merzu. Dolaze recitacije, simboličke igre i dr. Zborna recitacija zagrebačkih Križarica „Čovjek Božji“ u spomen pk. dru I. Merzu, koju je sastavila prof. Đurđica Vitković, i po zamisli i po izvedbi svima se osobito svidjela. Nastupaju i naši Križari iz Šibenika sa „Dalmatinskim šajkašem“ i nagraduje ih buran pljesak. I dolazi On — vođa dr Ivan Protulipac. Frenetički pljesak u dvorani. Ne može do riječi. Počinje da govori, a burni „živio“ završi mu usta i uguši glas. Napokon

Kristovom tijelu. To su ti katolički invalidi, polovičari i razlomci!

Neki su, ne baš plitki, evropski duhovi došli do zaključka da se kultura zapada, kultura Evrope približava svojoj propasti. Odakle im ta misao? Narinuli su im je baš ti duševni razlomci!

I, nemojmo se zavaravati, bude li se među nama povećavao, mjesto umanjivao, broj duševnih razlomaka, misao će se o propasti zapada oživotvoriti. I prije, u stariji, bilo je naroda na veoma visokom stupnju kulture, a danas im je ostao spomen samo na zaprašenim stranicama debelih knjiga, u bibliotekama. Zašto? Jer najprije postadoše invalidi i polovičnjaci, a onda osakatiše sva uda i umriješe.

Katolik! Katolički čovjek! — Značajne su to i dubokoumne riječi. I nemamo prava s njima se ponositi samo zato, jer su nas jednom roditelji doveli na krštenje u katoličku crkvu, pred katoličkoga svećenika. To je samo nezasluzena činjenica, a mi je moramo prihvatiti i zaslužiti.

Ako katolička vjera ima još kod nas ozbiljnih ljudi ugleda; ako s udivljenjem proučavaju njezinu dugu povijest mnogi veliki umovi, to nije radi toga što katoličkoj Crkvi pripada ogromno mnoštvo od preko 400 milijuna članova, nego radi onih katolika koji su uvijek živjeli dosljednim, stopostotnim katoličkim životom.

U svakom društvu su najprezreniji članovi koji nisu ni hladni

ni vrući. Za njih je i Krist rekao, da će ih izbaciti iz svojih usta! A baš polovičari i razlomci, o kojima govorimo, nisu ni hladni ni vrući, već mlaki.

Nešto radi nepoznavanja samih sebe, a nešto radi toga što nam je to prirodno, uvijek, kad je riječ o pomanjkanjima i slaboćama, okrećemo se i tražimo oko sebe nosioce tih pomanjkanja i slaboća. A jednom bi bilo dobro obazrijeti se na same sebe, pomnijivo se ispitati i savjesno odgovoriti na pitanje: —

U koju vrstu mi spadamo; da li u radikalce ili u razlomke?

Koristiće nama i drugima!

mu uspije doći do riječi. Najprije pozdravlja izaslanike preuzv. nadbiskupakoadjutora i dra Mačka: dra Franju Sepera i nar. zastupnika HSS. Milutina Majera. „Pozdravljam vas kao pretstavnik nacionalne snage i vlasti te duhovne vlasti i molim, da na određenom mjestu istaknete vjernost Križara — Bogu i Hrvatskoj“. Govori što sve moramo učiniti i kako moramo raditi, da stvorimo novu, mladu i Božju Hrvatsku. Križarstvo ide za tim, da odgoji čovjeka, koji će biti prožet Božjim i narodnim idealima. Hrvatsko i katolicizam su nerazdvojni pojmovi, i onaj koji bi ih kušao razdvojiti najveći je neprijatelj Hrvatskoj. Ko neće Boga, neće ni sretne Hrvatske! Ne može se biti i Hrvat i pučkofrontaš i komunist! Mi nećemo klerikalizam, mi ćemo se boriti protiv zlorabe vjere u politici, jer križarstvo — kako je rekao i dr Maček — nije politika, ali će se ipak boriti za Boga i Hrvatsku! Obraćajući se prisutnom rektoru sveučilišta dru Lovriću veli, da križarstvo traži, da kultura bude naša, hrvatska i katolička. Nećemo da nas kultura uče židovske biblioteke i marksističko-masonski kulturtregeri. Govori o socijalnoj pravdi i židovskom izrabljivanju našega naroda. Križari će očistiti Hrvatsku velikom metlom, koja se zove „Pravda za Hrvate“. Sretnu budućnost nam neće niko pokloniti, već je moramo mi sami stvoriti. Mi nećemo pokoljenje koje plače, već pokoljenje koje će molitvom, radom i borbom stvoriti sretnu domovinu. — Radi malog prostora nemoguće nam je iznijeti i sve glavne misli govora vode Križara. Govor je bio svaki čas prekidan pljeskom i poklicima, a na koncu se oduševljenje pretvorilo u pravi urnebes. Sljede još neke točke križarski zbor je završen sviranjem križarske i hrvatske himne tek oko 2 sata pp.

Poslije podne u 4.30 sati bila je u istoj dvorani Zagreb. Zbora križarska smotra. Dvorana je opet bila krcata. Svi su Zagrepčani priznali, da dvorana Zagrebačkoga Zbora još nikada nije bila ovako nabita publikom kao danas. Program križarske smotre se odvijao uzorno. Nekoliko točaka na zahtjev publike moralo se i ponoviti. Govor sudije M. Mostovca „Mi ne uzmičemo“ djelovao je snažno na prisutne.

Time je završena ovogodišnja proslava „Križarskoga dana“ u Zagrebu. Hrvatski glavni grad se pokazao. Ovo je jedan snažni korak naprijed u životu hrvatskoga križarstva. Križarska omladina grada Zagreba doviknula je svima, i prijateljima i neprijateljima, da je beskompromisna u borbi za katoličke i hrvatske ideale!

CUDO SV. JANUARIJA U NAPULJU dogodilo se i ove godine. U nedjelju 19. IX. t. g. u 9 sati ujutro ustanovili su svećenici, da se krv sv. Januaria, koja se u krutom slanju čuva u posebnom staklenom kaležu, pretvorila u tekućinu. Kardinal Ascalesi pokazao je kalež narodu, koji je na koljena pao, da se pokloni sv. Krvi.

Podlistak

Točnice s putovanja

12 U vrtiću pjesme brata sunca

Jedno vrlo simpatično mjesto u samostanu sv. Damjana u Asizu jest vrtić pjesme brata sunca. Kroz pretjetna vratašca, ako se zgrbiš i snižiš do zemlje, ude se u prostor možda 2 m širok i nekoliko dug. To je prostor, u kojemu je sv. Klara provodila odmor, to je mjesto, na kome je najveći pjesnik svoga vremena — sv. Franjo Asiški, kako ga naziva Harnak, ispjevao svoju najuzvišeniju pjesmu brata Sunca ili pohvale stvorova.

Krasno mjestance, iz kojega se vidi tek mali dio nebeskoga svoda, a preko niskoga prsobrana razlijeva se pogled pun rumenila, blistavila i života na krasno asiško polje, na začaranu Umbriju.

Jednoga je dana sunce nad Umbrijom nekako jasnije sjalo, polje se više zelenilo, a Franjina duša bila punija svetačkih akorda, bila punija nadahnuća. Pa kao što dijete nakon dugoga majčinog milovanja poskakuje radosno po kući i pjeva, tako je i Franjo, iza noći zagrljaja s Bogom,

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 10. X.: *Dvadeset i prva nedjelja po Duhovima*. — Sv. Frano Borgia. Pripadao je isusovačkom redu. Rodio se g. 1510. u Španjolskoj. Potekao je od kneževskoga roda. Dugo vremena proboravio je na dvoru Karla V. Prilikom pokopa carice Elizabete razočarao se nad taštinom i prolaznošću ovoga svijeta. Poslije ženine smrti stupa u tek osnovani Red sv. Ignacija. Svugdje je neumorno propovijedao sv. vjeru. Iz poniznosti, sam sebe je najradije nazivao velikim grješnikom. Umro je 1. X. 1572.

Poneajeljak, 11. X.: *Materinstvo El. Dje. Marije*. — Sv. Tarah, Prob i Andronik, mučenici za vrijeme cara Dioklecijana.

Utorak, 12. X.: Sv. Maksimilijan, biskup i mučenik. Rodio se u 3. v. u Celju. Iza smrti roditelja razdijeli baštinu siromasima i sav se posveti Bogu. Neko vrijeme bijaše biskup, ali se kasnije odreče, i povrati u svoj rodni kraj, da tu propovijeda i širi sv. evanđelje. Kad je poganski upravitelj Eulazije naredio, da svi građani grada Celja moraju prikazati žrtvu poganskom bogu Martu, Maksimilijan se odlučio suprotstaviti i radi toga bio je smaknut.

Srijeda, 13. X.: Sv. Eduard, kralj. Postao je engleski kralj g. 1042. Bijaše živ primjer kršć. kreposti. Slušajući sv. Misu bi se zanio, a lice bi mu zasjalo nekim nebeskim svjetlom. Umro je 5. I. 1066. G. 1102., kad su mu otvorili lijes, našli su cijelo i netaknuto tijelo.

Četvrtak, 14. X.: Sv. Kalist, Papa. Rodio se u Rimu polovicom 2. v. Bio je za mladih godina mornar na jednoj ratnoj ladi. Kasnije napusti mornarsku službu i posveti se Bogu kao čuvar na jednom kršć. groblju. G. 218. je izabran za Papu. On je naredio kvatreni post. Radi sv. vjere bio je bačen u bunar i tu izdahnuo.

Petak, 15. X.: Sv. Terezija Velika ili Avilska. Rodila se u španjolskom gradu Avili 1515. U mladim godinama stupila je u karmelski red. Baš u ono vrijeme u spomenutom redu bijaše popustila disciplina. Prvotnu stegu i disciplinu u cijelom karmelskom redu obnovila je naša svetica i k tomu osnovala još 32 nova samostana. Napisala je mnoge učene knjige. Umrla je 5. X. 1582.

Subota, 16. X.: Sv. Hedviga, udovica.

Nedjelja XXI. po Duhovima

Čitanje poslanice blaženoga Pavla apostola Efežanima (6, 10—17). — Braćo! Jačajte se u Gospočinu i u sili kreposti Njegovel! Obucite se u oružje Božje, da možete odoljeti zasjedama đavolskim. Jer se nemamo boriti protiv tijela i krvi, nego protiv poglavica i vlastita, proti svjetskim upraviteljima tmina ovih, proti zlim dušama koji su u uzdušnim visinama. Stoga uzmite oružje Božje, da se možete oduprijeti u zli dan, i u svemu ostati savršeni. Stojte dakle opasavši bokove svoje istinom i obukavši se u oklop pravde i obuvši noge da budete spremni za evanđelje mira. A vrhu svega uzmite štit vjere, kojim ćete moći ugasiti sve ognjene strijele nečastivoga; i kacigu spasenja uzmite, i mač duhovni, a to je riječ Božja.

iza noći, provedenoj u zanosnoj molitvi, čutio dubinu i veličinu Božje dobrote u sebi. Čutio je potrebu, da se zahvali, da pjeva dobročinstva Božja kao okrunjeni prorok. Iz njegovih usta izlaze prvi stihovi: „Svevišnji, svemoguć, dobri Gospode! Tvoja je hvala, slava, čast i svaki blagoslov. Tebi samome one dolikuju!...“

Franjo se, zanesen, naslonio na prsobran u vrtiću, a svježe, mlado, jutarnje sunce kroz paučinaste oblaciće uprlo moćno svoje zrake na rosnu travu, da je topli i suši, da joj da svijetlo i dan. Franjo motri prizor. Njegovim pjesničkim strunama zatitra novi val, novi preliv pjesničkog ushita:

„Slava ti, moj Gospode!... Naveštito radi gospodina brata sunca. Što nam daje dan i po danu svijetli. Ono je lijepo i sjajno...“

Uto povjetarac zašao dolje u polje te se lagano njiše i sanjka po vršcima usjeva i trava. Franjo zapaža i divi se stvorenju vjetra, a još više Božjoj dobroti, kojoj kliče:

„Slava ti, moj Gospode, poradi brata vjetra!“

Vjetar nato jače zanjše grane stabala u dolini, a obilna jutarnja rosa sleti s lišća i preljevajući se na sunčanim zrakama u sedam duginih

† *Sljede sv. Evanđelje po Mateju (18, 23—25)*. — U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim ovu priču: Kraljevstvo je nebesko slično čovjeku kralju, koji odlučio da uređi račune sa slugama svojim. I kad započne obračun, dovedoše mu jednoga koji mu je bio dužan deset tisuća talenata. A jer nije imao odakle da plati, zapovjedi gospodar njegov da prodadu njega i njegovu ženu i djecu i sve što je imao, i da se dug naplati. No sluga taj pade ničice te ga zamoli govoreći: Ustrpljenje imam sa mnom, i sve ću ti vratiti. I gospodar se smilova tomu sluzi, pusti ga i dug mu oprostio. A kad izide taj sluga, nađe jednoga od svojih drugova koji mu je bio dužan sto dinara i uhvativši ga stade ga daviti govoreći: Vрати što si dužan! Tada pade drug njegov ničice te ga zamoli govoreći: Ustrpljenje imam sa mnom, i sve ću ti vratiti. Ali on ne htjede, nego pođe i bač ga u tamnicu dok ne isplati duga. Vičevši pak drugovi njegovi što se dogodi, vrlo se ožalostiše i otišavši kazaaše gospodaru svomu sve što se dogodilo. Tada ga dozva gospodar njegov i reče mu: Zli slugo, sav sam dug oprostio tebi, jer si me molio, nije li dakle trebalo da se i ti smiluješ svomu drugu, kako sam se i ja tebi smilovao? I razljuti se gospodar njegov i predaše ga mučiteljima dok ne plati sav dug. Tako će i Otac moj nebeski učiniti vama ako ne oprostite svaki bratu svojem od srdaca svojih.

Očekujući i ufajući

Ovu nedjelju možemo smatrati kao priprava na blagdan Krista Kralja. Jer kralj, o kojemu je govor u današnjem evanđelju, nije niko drugi nego Krist. On je kralj, a mi smo sluge.

Malo koja nedjelja tako zorno govori o našem odnošaju prema Bogu, Kralju neba i zemlje, kao upravo ova. Mi smo prema Bogu sluge. Ali ne sluge kojima je Bog dužan davati mjesečnu plaću, nego sluge koje Bogu duguju velike svote. Toliko smo zaduženi kod Boga — ta naši su grijesi neizmjerni! — da Mu ne bismo nikad, po svojoj moći, mogli sve isplatiti. Nego, hvala Njegovom milosrđu, On nam oprašta dugove, kao što je i kralj iz evanđelja oprostio svojemu slugi.

Bog, naš kralj, oprašta nam dugove u sakramentu svete ispovijedi. No da ipak bude udovoljeno Pravdi, Krist se jednom žrtvovao na Kalvariji, a sada se nekrvno, svaki dan, žrtvuje u svetoj Misi.

Sveta Misa je, dakle, pomirište naših grijeha. Preko nje nam se opraštaju mnogobrojni dugovi, samo ako i mi opraštamo braći svojoj od srdaca svojih. Drukčije nam nema oprostjenja!

I Gospodinova molitva Očenaš govori isto: „Otpusti nama duge naše, kao što i mi otpuštamo dužnicima našim...“ Ko iskreno izgovara te molitvene riječi, na njega se može primiti blagoslov iz početne pjesme: „Blago onima koji su čista života, koji idu po zakonu Gospodnjemu.“

„Ustrpljenje imam sa mnom!“ Tako je, padnuvši ničice, molio sluga svo-

boja smjerno se prosipa po zemlji. Franjo zanesen pjeva:

„Slava ti, moj Gospodine, radi sestre vode,

Koja je veoma korisna
I smjerna i dragocjena i čista...
Slava ti, moj Gospode, radi naše sestre majke zemlje.

Koja nas hrani i drži...“

Ovako je nekako moralo biti dok je mali brat Franjo na ovom mjestu zaboravi slagao stihove uzvišene pjesme, o kojoj su ispisane čitave knjige, a koja uklesana zlatnim slovima stoji na zidu ovoga vrtića.

Slava ti, moj Gospode, radi viđenja brata vrtića, u kome su ti sazidane ove dostojne pohvale.

13. Bazilika sv. Franje

Veličajna, gorostasna, rođena iz hridi diže se nad strminom na okraju Asiza. Sve nadvisuje svojom veličinom, sve jača svojom snagom, sve osvaja svojom impozantnošću; dostojna sveca, koga u sebi krije, dostojna genija, franjevca brata Ilije, koji ju je zamislio i ostvario.

Ilija, čovjek XIII. vijeka, koji je svojom pronicavošću prekorao nekoliko stoljeća i postao genij, kakvoga možda nije vidio njegov vijek; čovjek, koga je povijest nazalost u mnogočem iskrivila, koji je ostao vjerman Crkvi

ga dječljivog kralja. To mora biti i naša molitva sve do smrti. Na taj način ćemo se najbolje pripraviti na dolazak Kraljev, kad bude došao, na sudnji dan, suditi žive i mrtve. Tada, makar koliko Mu bili dužni, sve će nam oprostiti.

A prije nego se to zbude moramo se, prema napatku apostola Pavla u poslanici, uvijek boriti da „možemo odoljeti zasjedama đavolskim.“ Moramo se boriti istinom, pravdom, ufanjem i vjerom. Osobito je za ovo doba crkvene godine značajno ufanje. Jer mi sada živimo u očekivanju Kristovoga dolaska. Tim duhom diše i pjesma iza poslanice:

„Gospodine, Ti si nam utičište od koljena do koljena“.

Liturg

Socijalno zrnje

PROTUKOMUNISTIČKI TJEDNI

U nadbiskupiji Liverpool u Engleskoj, gdje su veliki industrijski predjeli, vrše komunisti veliku propagandu. Liverpoolska nadbiskupska Katolička Akcija je organizirala veliku ofenzivu proti prodiranju komunističkih ideja.

Kroz tri sedmice su se po svim župama vršila velika javna zborovanja. Nadbiskup Richard Downey po sebnom okružnicom je odredio, da se propovijedi kroz sve tri nedjelje moraju baviti socijalnim dužnostima katolika i govoriti o borbi protiv komunizma po zadnjoj enciklici svetog Oca. Izvadke iz okružnice „Divini Redemptoris“ na letacima su s dobro organiziranom propagandom raširili i deset hiljada po kućama. Posebni radni odbor se brinuo, da su se zborovanja vršila strogo po nacrtu. Kroz to čitavo vrijeme je bilo 40 govornika na raspolaganju, koji su se za to posebno pripravili. Javne su vlasti podupirale akciju, tako da su mogli govoriti i u javnim zgradama i u školama.

PROTUVJERSKA URA U ŠKOLAMA

Pučki komesarijat za uzgoj, iza brazdu i umjetnost se nedavno sporazumio s glavnim uredom bezbožničke glade toga, da se u sve sovjetske škole mora uvesti „protuvjerska“ ura. Sedmično će biti dvije takve ure. „Protuvjeronauk“ će predavati posebno školovane sile bezbožničkih organizacija a gdje njih nema, mora učitelj, učitelja ili voda strankine ćelije preuzeti poučavanje. Srednje i visoke škole s dobile posebne propise glade toga.

3 GODINE ZBOG VJERSKIH RADIO-VIJEŠTI

Sud u Smolensku je nedavno osudio sovjetskoga državljanina Tiškevića radi toga, jer je primao radio vijesti vjerskoga sadržaja iz inozemstva na tri godine tammice i izgon iz Smolenska. Optuženik je „slušao po radiju poljske vijesti proturevolucionarnog sadržaja“ — kaže optužnica. Dvoje djece Tiškevića su službeno izjavili u novinama, da osuđuju „očev zločin“ i da neće više nositi očevu ime!

i Redu, doklegod je živio njegov uzor sv. Franjo, ostavio je u ovoj bazilici, možda više nego drugdje, pečat svoje genijalnosti.

Bazilika sv. Franje sastoji se iz gornje, srednje i donje crkve ili kripte. Proširano predvorje, okruženo kamenim stupovljem, povećava poput baroka veličinu građevine i vodi u srednju crkvu. Tama, u koju upadneš ušavši u srednju crkvu, nekako mistički djeluje. Tek nakon par časaka, pošto se od priviknu tami, stane se razabirati prostrana crkva. Nad glavnim oltarom razastro je četo svoje remek-djelo u četiri okvira, od kojih jedan prikazuje glasovitru zarku sv. Franje sa gospodom Siromaštinom.

Kroz jedna zidna vratašca i stuba salazi se u donju crkvu (kriptu) u kojoj tek svjetiljke pokazuju grob velikoga sljedbenika Raspetoga Krista — sv. Franje Asiškoga. Padnuvši ničice pred svećevu raku mislio sam na čovjeka-sveca, koji je vjekove zadužujući im ono, što nazivamo franjevačkim duhom, t. j. pokazavši mogućnost ostvarenja evandeoskoga duha u praktičnom životu. Molio sam da taj duh božanskoga mira nadomjesti mir, koji danas daje svijet, a koji se temelji na sve većem naoružanju. U kripti oknjegova groba snivaju snom blaženik

Po državi

Moćno oružje protiv neprijatelja Vječnoga

Enciklika o sv. Krunici

30. rujna vatikanski „L' Osservatore Romano“ objavio je novu Papinu Encikliku, u kojoj sv. Otac pozivlje katolički svijet na pobožnost sv. Krunice Blažene Djevice Marije. Enciklika započinje latinskim riječima „Ingravescentibus malis“. Radi njene važnosti i aktualnosti donijeli smo je u našem listu u cijelosti.

Sve većim nevoljama ovoga našeg doba, kako smo Mi ne jedamput i nedavno svojom Enciklikom „Divini Redemptoris“ (Acta Ap. Sed., 1937., sv. XXIX., str. 65.) naglasili, ne može se pružiti nikakav lijek, već samo povratkom Kristu i Njegovim svetim povijedima. On naime jedini „ima riječi života vječnoga“ (sr. Iv. 6, 69). Niti mogu privatni ljudi niti javno društvo ista izgraditi, što se ne bi brzo i vrlo jednako srušilo, ako se zapostavi Bog i odbaci božanski zakon.

Ipak, tko god pomnjivo prouči povijest katoličke Crkve, lako će moći da uvidi, kako je sa svim kršćanskim događajima povezano moćno pokroviteljstvo Bogorodice Djevice. I zaista, kadgod su zablude, šireći se posvuda, htjele da razderu nešivenu haljinu Crkve i uzbune čitav katolički svijet, k njoj su pouzdana srca pribjegli naši oci, koja „je sve hereze po svemu svijetu sama uništila“ (iz Rim. Brevira) te od nje izvojevana pobjeda povratila je sretnija vremena. Kad je pak muha-medansko bezboštvo, računajući na silno brodoglavje i pouzdavajući se u golemu vojsku, zaprijetilo narodima Evrope pokoljem i ropstvom, tada su, na poticaj Vrhovnoga Svećenika, najusrdnije zazivali zaštitu nebeske Majke, i neprijatelji su bili tako hameptom poraženi, a njihovi brodovi potopljeni. I kao što u javnim, tako i u privatnim nedaćama svih vremena vjernici su od Marije smjerno vapili, da bi im Ona predobroćiva pritekla u pomoć te im isprosilu olakšanje i lijek u bolima tijela i duše. I uistinu njena svemoćna pomoć nije uzalud očekivana od onih, koji su je zaprosili pobožnom i pouzdanom molitvom.

No i u ovim našim vremenima ne manje opasnosti prijete vjerskoj i civilnoj zajednici. Dakako, kad se od veoma mnogo njih zanemaruje ili po-

sve zabacuje vrhovni i vječni auktoritet Boga, koji naređuje i zabranjuje, nužno slijedi, da slabi svijest kršćanske dužnosti, da vjera u dušama blijedij ili se posvema gasi, da se napokon sami temelji ljudskoga društva drmaju i jadno ruše. Stoga s jedne strane vidimo, gdje se društveni staleži međusobno okrutno bore, oni naime, koji posjeduju ogromno bogatstvo i oni, koji svagdanjim trudom moraju da priskrbe hranu sebi i svojim. I u nekim krajevima je, kako svi znadu, stvar sve dotle napredovala, da je privatno pravo vlasništva poništeno, a sva dobra proglašena su zajedničkim. Na drugoj pak strani ima ljudi, koji izjavljuju, da najviše časte i uzvisuju božanstvo države te kažu, da građanski poredak i vlast treba učvrstiti svim sredstvima, te misle, da će tako sasvim suzbiti strašne komunističke nazore. Oni pak prezirući svijetlo evanđeoske mudrosti, trude se, kako bi obnovili zablude pogana i način njihovog življenja. Amo spada ona najopasnija i najzlokobnija sekta onih, koji kako riječju i mrze Boga, hvastaju se, da su neprijatelji vječnog božanstva; svuda se guraju; ocrnjavaju i trgaju iz duša svako vjersko osvjedočenje i konačno gaze svako ljudsko i božansko pravo. I dok ismijavaju nadu u nebeska dora te potiču ljude, da, makar i najvećom nepravdom, postignu lažnu zemaljsku sreću, velikom ih srčanošću guraju na rušenje svega neredima. krvavim pobunama i požarom građanskog rata.

Uza sve to, Časna Braćo, i ako prijete tolika i takva zla te još većih se bojimo ubuduće, ne smijemo ipak klonuti duhom, niti izgubiti nadu i pouzdanje, koju položimo jedino u Boga. Onaj naime, koji je učinio ozdravljive narode i države (sr. Knj. Muar. 1, 14), bez sumnje ne će zapustiti one, koje je otkupio svojom dragocjenom krvi; ne će zapustiti svoje Crkve. No ipak, kako smo još u početku napomenuli, poslužimo se kod Njega kao zagovornicom i zaštitnicom Blaženom Djevicom, jer je, da upotrijebimo riječi sv. Bernarda — „tako volja Njegova (Božja), da je htio da sve imamo po Mariji“ (Govor za Malu Gospu 1.).

(Nastavit će se.)

Križarstvo - nosilac novih, boljih dana!

Nova, mlada i Božja Hrvatska

Nosioci nove, mlade i Božje Hrvatske bili su junaci dana, prošle nedjelje, u bijelom Zagrebu. Asphalt je stenjao pod snažnim korakom borbeno omladine koja je uz zvukove svojih glazbi viteški koracala središtem grada. Dugi nizovi mladosti u odorama i staleškim oznakama formirali su se u satnije i čete i prošli srcem grada na radost rodoljuba a strah plaćeničkih i farizejskih duša.

Križari su slavili svoj križarski dan.

Javnost je bila obavještena da se Križari spremaju za veliki istup, a oni koji imaju radio-aparate mogli su sve potanje doznati u subotu naveče, uoči svečanosti.

Trebalo je biti na licu mjesta; vidjeti i čuti mladost novoga vremena. Trebalo je čuti riječ vode križarske mladosti, upravljenu hrvatskoj javnosti preko zagrebačke radio-stanice.

Križarska mladost se predstavila zagrebačkoj javnosti, kao nosilac novoga, boljega vremena, koje će sigurno doći. Na dnu svih tačaka programa bila je točka koja nije bila napisana — Križarstvo stvara novo pokoljenje, pokoljenje koje ne treba ničije milosti ni tutorstva, koje se neće otirati za ničije simpatije, nego je ono formacija nove i svijesne mladosti koja zna što hoće, a svijest i vjera u konačnu pobjedu joj diktira da pred nikim ne sagiba koljeno, nego neustrašivo kroči naprijed. To mnogi već osjećaju, a one ogromne skupine koje su dvaput u jedan dan ispunile velike prostore novoga Zagrebačkog Zbora bile su na licu mjesta uvjerenе u istinitost gornjih riječi.

Voda i stvaralac velike križarske armade dr Protulipac, na početku svojega govora je istaknuo: Pozdravljam za-

ni. Križarstvo ne zna niti će znati za ikakve poteškoće, jer je svijesno da na hrvatskom terenu ne samo nema organizirane snage koja bi predstavljala jedinstveniju, idejno i organizacijski snažniju formaciju, nego nema ni osobe i skupine koja bi Križarstvu mogla naškoditi.

Križarstvo je prekinulo s ludom praksom kukanja nad zlim vremenima. Ono se zarinulo u život kao klin, bacilo svoje snage na najistaknutije terene, gdje se vode oštre borbe i kreševa. Križarstvo stvara nosioce nove revolucije, stvara pokoljenje koje ne će u strahu moljakati, nego će postavljati zahtjeve, energično i viteški sve dotle, dok na hrvatskoj trobojci ne zabljesne zlatni Križ, t. j. dok se na svim poljima javnoga života ne bude radilo po načelima Kristove pravde, pravde Krista-Radnika i Krista-Kralja. Križarstvo ne zna niti će znati za ista drugo, nego za Križ, čisto evanđelje galilejskog Radnika i Učitelja.

Pitajte Zagrepčane pa će vam reći da u Zagrebu ne postoji snaga koja bi dvaput u isti dan ispunila velike dvorane Zagrebačkoga Zbora. Križarstvo je učinilo takav prodor, da pred tim strahuju svi štreberi i najamnici koji pašuju na našoj grudni. Križari im poručuju da ih se boje, jer će oni posve stati na kraj njihovoj nečistoj raboti.

Naša javnost je preko dnevnih novina doznala da je u nedjelju 3. listopada bila u Zagrebu proslava Križarskoga dana. Neki su na pr. novine donijele izvješće bolje nego smo se i nadali. Ali bilansa svih novinskih izvještaja nas ne zadovoljava. Da je komu drugomu na zborovima imati one silne skupine, izvješća bi novinska bila na prvoj strani s velikim slikama.

Ni od „Novosti“ ni od Tipografijinih listova niti trebamo niti tražimo da Križarstvu čine usluge, jer znamo ko im je otac. A svim drugim dnevnim listovima, koji hoće da budu hrvatski i vrše svoju ulogu u preporodnom radu za bolju budućnost hrvatskoga naroda, zamjeramo što izvješća o križarskim svečanostima nisu onakva kakva bi to morala biti. Ako se o nogometnoj utakmici Zagreb-Prag piše širom čitave stranice, Križari se ne mogu zadovoljiti s jednim i po stupcem. A za sve ljude zdravoga mozga prije je odgoj duha nego tijela, prije odgoj omladine od zabave.

Neka upamte svi! — Križari ne gube ako nisu kod njih oni koji bi morali biti, nego naprotiv gube ti isti. Tako što se tiče osoba, ustanova i skupina. Svi će na svoju štetu posramljeni ostati po strani, a Križarstvo će u svom naletu pobjedonosno kročiti ostvarenju velikih nacrta nove, mlade i Božje Hrvatske, u kojoj će imati riječ samo Bog i Hrvati.

Junior

Razne vijesti

PAPA PIO XI. KAO GRADITELJ. Od vremena baroka nije bilo Pape, koji bi bio gradio toliko crkava i sjemeništa kao Pio XI. Na njegov poticaj bile su sagrađene hiljadu dvjestu dvije crkve te sjemenišne i župne zgrade, od kojih u samom Rimu 63 crkve i kapele.

BIBLIJA (SV. PISMO) dosad je prevedena na 900 jezika. Najnoviji su prijedvođi ciganski i tibetanski. Na ciganski ju je preveo dr Mann, sveučilišni profesor u Brnu.

Jesam li podmirio pretplatu?

eki prvi učenici ovoga Zaručnika Simonaštine.

Iz kripe se vratih u srednju crkvu. Tu mi pokazашe pergamentu, isisanu vlastitom rukom sv. Franje s edne i s druge strane. Divio sam se iromasnoj tunici (redovničko donje o-rijelo), koju je nosio sv. Franjo, hravoj poput vreće i izjedenoj zubom toljećá.

Odatle se popeh u gornju crkvu, koja je sva zračno osvjetljena i sva položena afreskima pretežno od slika a Dotove škole. To su oni, koji prizavaju život sv. Franje. Od Cimabue u pak oni, koji prikazuju 4 evanđelista i život Kristov. Krasni kor nium dospio našalost dobro pregleda- ni, jer se vrijeme kao za okladu žurilo, ak užurbano stizao, pa sam se morao uriti, jer bi se inače mogla opet do- oditi mala nesreća.

F. Denys

ISPRAVI! U br. 39. našega lista na ovome mjestu u 10. „Točkici s pu- lovanja“ potkrala nam se nepažnjom edna oveća pogriješka, koju danas is- pravljamo. Pogriješno je napisano, da e Bazilika sv. Marije Andeoske po ve- ičini sedma crkva na svijetu. Istina je aprotiv, da je jedna od većih crka- na svijetu.

F. Denys

HRVATSKI SOCIJALNI TJEDAN

(održaje se u Zagrebu od 25. do 31. listopada)
Mandat Episkopata.- Odbor za Socijalni tjedan.- Tema ovogodišnjeg Socijalnog tjedna: Obitelj

Socijalno pitanje stoji u središtu savremenih pokreta, politike, nauke i literature. O socijalnom pitanju pišu naučne revije, časopisi sviju vrsta i dnevne novine. O socijalnom pitanju govore svi i svakojako, pa su tu nastale također pomutnje, zablude i pogubne posljedice, kad se kriva naučanja provode u praksu.

Vrhovni glavar katoličke Crkve u brojnim encikličkim pismima i alocucijama upozorava na pravo i krivo naučanje i živo potiče na što dublje poniranje u socijalnu teoriju i odmah na socijalnu praksu. — Slušajući te direktive, katolici svega svijeta živo se bave socijalnim pitanjem, a jedan od najuspješnijih načina, kako bi našli najbolje smjernice jest održavanje Socijalnih tjedana.

Hrvatski episkopat, zaključkom od 12. XII. 1935., zaželio je da se i kod nas održaju stalni Socijalni tjedni, pa je dopisom od 13. XII. 1935. br. 382/Pr. stavio u dužnost Nadbiskupskoj centrali katoličke akcije u Zagrebu, da izvrši sve nužne predradnje, kako bi se nakon uvodnog Socijalnog tjedna održanog g. 1932. nastavilo s održavanjem Hrvatskih socijalnih tjedana.

I kada je Centrala katoličke akcije podnijela preč. Episkopatu svoj izvještaj, da su pripreme toliko uznapredovale, te bi se Socijalni tjedan mogao ove godine održati, Prešjedništvo Biskupskih konferencija u Zagrebu očetrom od 25. rujna o. g. br. 120/B. K. imenovalo je širi odbor Socijalnoga tjedna odabравši predstavnike raznih katoličkih organizacija i institucija te stručnjake. U tom je dekretu odmah određeno, da širi odbor izabere između sebe Poslovni odbor i to Prešjedništvo i Tajništvo, te ekonomat (Ovaj potonji event. i izvan imenovanih članova). Izbor poslovnog odbora potvrdit će Prešjedništvo Biskupskih konferencija.

U širi odbor Socijalnog tjedna imenovana su ova gg: Lončarić dr. Josip, ap. protonotar i župnik sv. Petra; Rožić dr. Ferdo, kanonik; Živković dr. Andrija, sveuč. prof.; Bakšić dr. Stjepan, sveuč. prof.; Gahs dr. Aleksandar, sveuč. prof.; Ivšić dr. Milan, sveuč. prof.; Nagy dr. Josip, sveuč. prof.; Šćelincec dr. Juraj, sveuč. prof.; Gračanin dr. Duro, sveuč. docent; Poglajen o. Stjepan, D. I.; Klarić o. Klarenceje, franj. gvarijan; Perović o. dr. Bonifacije, franjevac; Kuničić o. Vinko, dominikanac; Vodanović o. Mate, franj. gvarijan; Petar Grgec, prof.; Maraković dr. Ljubo, prof.; Deželić dr. Velimir, ravnatelj kancelarije sv. Jeronima; Novosel dr. Vjekoslav, odvjetnik; Protulipac dr. Ivo, odvjetnik; Kolarek dr. Nikola, kateheta; Wagner dr. Alojzije, duhovnik ss. milosrdnica; Jesih Pavao, gen. duhovnik centrale K. A.; Brajša Sofija; Kralj dr. Marijana, prof.; Stanković Marija, prof.; Podolšak dr. Stjepan, odv.; Schreckeis dr. Ivo, liječnik; Oršanić Ivo, prof.; Perinić Luka, prof.; Mrakovčić Ivo, odv.; perovoda; Lendić Ivo, novinar; Markulin dr. Stjepan, odvjetnik.

Nelom je izdan ovaj dekret, širi se odbor Socijalnog tjedna sastao 27. IX. i zaključio, da se Hrvatski Socijalni tjedan održati koncem listopada o. g. i da mu tema svih predavanja i rasprava bude: *Obitelj*. Najvažnije je, da se svestrano razradi upravo pitanje obitelji, koja je temelj društva, a na nju se svestrano juriša. Kako su se već za vrijeme priprema odabrale teme i našla većina predavača stručnjaka, Odbor je utvrdio definitivni program, koji će biti ubrzo objavljen.

Križarske vijesti

NOVA KRIZARSKA BRATSTVA osnovana su u Novom Šeheru, Otočku kod Broda, Tolisi, Novom selu, Kričanku i Sijekovcu (sve okružje Sarajeva), te u Studencima i Potocima.

ODRŽANI TECAJEVI. Održani su tečajevi u Zagrebu, tehnički tečaj, na kome je sudjelovalo ukupno 40 tečajaca i koji je svršio 2. X. — Održan je tehnički tečaj i u Sarajevu, a održao ga je brat Davor Sanković.

NOVI TECAJ SA DUHOVNIM VJEZBAMA U ZAGREBU. Nakon vrlo uspješnoga tečaja sa duhovnim vježbama u Zagrebu, koji je upravo svršio, bit će u Zagrebu novi tečaj sa duhovnim vježbama u prosincu. Duhovne vježbe će početi 1. XII.

uveče i traju 2., 3. i 4. XII., a iza toga je tečaj do zaključno 8. XII. Već sada se društva upozoruju na ovaj tečaj, koji će obraditi cio unutarnji rad u društvima.

ODRŽANE PRIREDBE. U nedjelju 3. X. bila je velika proslava križarskoga dana u Zagrebu, uz ogromno učešće naroda i Križara. O njoj je posebni izvještaj. — Isti dan bio je križarski dan u Doboju.

POVRATITE SABIRNE ARKE! Još ima mnogo župnih ureda i društava, koji nijesu vratili sabirne arke, koje su dobili za križarski dan. Molimo, da se sabirni arci vrate, makar i bez sakupljanja, a novac pošalje odmah. Nadamo se, da će se svi prijatelji Križarstva ovom zgodom sjetiti svoje omladine kojim doprinosom.

SKUPSTINA VKB. U subotu 2. X. održana je godišnja glavna skupština Vel. Križ. Bratstva, o kojoj će biti poseban izvještaj.

KRIZARSKA RADIOPRIREDBA. U subotu 2. X. bila je na radiju Zagreb križarska Radiopriredba između 9 i 10 sati. Svrala je glazba, radnici križari pjevali su i recitali, a govorio je dr. Protulipac.

Naši dopisi

Radošić

PREMJESTAJ UČITELJICA Počet o školske godine ostavila nas je gd. Katinac, dosadašnja upraviteljica, te otišla na novo službeno mjesto u Lečevicu. Za upraviteljicu bila je imenovana dosadašnja učiteljica gd. Zaharija Katica; a na njezino mjesto došla je gd. Marković učiteljica iz Vođica. Zelim svima mnogo uspjeha na novim mjestima.

KRŠĆANSKI NAUK. Pošto se opaža kod nas sve to veće neznanje kršćanskoga nauka, stoga nas je razveselio naš vlč. župnik, što je uveo u nedjelju poslije sv. Mise kratku pouku u kršćanskom nauku za odrasle, odnosno za sve, koji su u crkvi. Veselimo se, što ćemo tako opet naučiti ono, što smo bili već zaboravili.

REKORD. I kod nas postoje rekordi, i to svjetski. Zar mislite da nije? Ako vam pošta iz Splita u Radošić dolazi za 8 (pišić osam) dana, to vam je već svjetski rekord, jer je to put veći negoli „Normandie“ iz Evrope u Ameriku. A ako ne vjerujete, da je tako, propitajte se kod pošte u Lečevici, jer se i mi čudimo i tužimo, ali bez koristi.

Život Šibenika

PROSLAVA IMENDANA PREUZV. BISKUPA. Na Jeronimovu u prošli četvrtak preuzv. biskup proslavio je svoj imendan. Ovom prilikom manifestirala se i ispoljila ljubav, ođanost i poštovanje, što ga goje kler, vjernici i predstavnici vlasti prema preuzv. biskupu. Ujutro su brojni vjernici prisustvovali sv. Misi i pristupili sv. pričesti za dug i sretan život Preuzvišenoga. Križarice su imale posebnu sv. Misu i zajedničku sv. pričest na tu nakanu. Već od ranoga jutra dolazili su čestitari u biskupski dvor, da izraze svoje čestitke visokom svečaru. Nešto prije podne iza svečane sv. Mise sakupili su se kaptol, župnici, gvardijani, uprava sjemeništa i sav svjetovni i redovni kler u biskupski dvor na čestitanje. U ime kaptola, klera i vjernika podastro je najsrdačnije čestitke presvij. prepozit Mons. don R. Plan. Na čestitke presvij. prepozita preuzv. biskup srdačno se zahvalio kao i ljubavi, pomoći i suradnji djeloga svog klera i podijelio biskupski blagoslov. Nakon toga obišao je aulom i rukovao se s prisutnima. U 12^{1/2} s. poslije čestitanja klera izrazili su svoje čestitke korporativno predstavnici civilnih i vojnih vlasti, i to: sreski načelnik g. S. Urlič, u ime odsutnog načelnika g. ing. Despot i g. P. Grubišić, komandant mjesta g. general Žugić, šef policije g. Matutinović, u ime Banovinske bolnice g. dr. Rismondo, u ime realne gimnazije direktor g. M. Triva, komandant mornarice g. Ulmansky. — Naši sjemeništarci za ovu priliku spleli su kitu duhovnoga cvijeća i preko maturanta g. Zekanova poklonili svečaru u znak sinovske ljubavi i zahvalnosti, a u prošlu nedjelju priredili su svečanu akademiju u čast Preuzvišenome. Isto tako izaslanici kat. društava i organizacija izrazili su čestitke. Preuzvišeni je ovom

prilikom primio i brojne brzojavne i pismene čestitke.

AKADEMIJA U SJEMENISTU. U prošlu nedjelju 3. t. mj. naši sjemeništarci-Križari priredili su akademiju u čast svoje zaštitnice sv. Terezije, a kao čestitku preuzv. biskupu za imendan. Program akademije bio je ovaj: 1) Proslav — govorio A. Turica; 2) „Imendan“ od Zidovca — izveo je četveroglasni zbor sjemeništa; 3) „Čestitka preuzv. biskupu“ održao maturant Zorica; 4) „Radost mladog srca“ od Kokića — krasnoslovio Karamarko; 5) „Bog i Hrvati“ simb. igra; 6) „Sv. Terezija“ od Vilarica — pjevao četveroglasni zbor sjemeništa; 7) „Maloj Svetici“ od Kokića — krasnoslovio je Kralj; 8) „Krist Kralj“ od Mihelčića — pjevao dvoglasni zbor; 9) „Kristu Kralju“ zborna deklamacija. Sav program izveden je na opće zadovoljstvo prisutnih. Akademiji je prisustvovali i preuzv. biskup.

ENGLISKI MINISTAR MORNARICE U SIBENIKU. U utorak 5. t. mj. sa admiraliskom jahtom stigao je u Šibenik engleski ministar ratne mornarice g. Duff Cooper. Dopusovao je u Veneciju. Razgledavši grad i slapove Krke prosljedio je za Aleksandriju.

DOBAVU BESTROSARINSKOG ŠEĆERA zatražilo je 25 vinograšara u svrhu pojačanja vina. Svoju molbu uputili su bivšem ministru g. Marku Kožulu i banu g. Jablanoviću. Ovome se protivio apsolutna većina vinogradara. I s pravom. Uvođenjem bestrosarinskog šećera bogatiji vinogradar još bi se više obogatili „napravljenim vinom“ na uštrb i štetu malih vinogradara.

BLAGDAN MATERINSTVA BL. GOSPE slavi se u nedjelju 10. t. mj. u crkvi sv. Ane na groblju. Crkva sv. Ane posvećena je materinstvu Bl. Dj. Marije. Ujutro u 7 s. biće tiha sv. Misa. U 9 s. pjevana sv. Misa. Popodne u 4 s. blagoslov sa Presvetim.

ZADUSNICE ZA PK. V. STIPANOV. Da počasti uspomenu na svoga dobrog druga i nezabavnog prijatelja Stipanova Vilberta, VI. razred gimnazije održao je u varoškoj crkvi svečane zadušnice u petak 1. t. mj. Sv. Misu je pjevao gimn. kateheta vlč. don Ante Letinić. Zadušnicama su prisustvovali svi pokojnikovi sudrugovi sa svojim razr. starješinom gosp. prof. Maly, čijim je nastojanjem i obavljen ovaj plemeniti čin harnosti i sjećanja, držeći se one, da je sveta i spasonosna misao moliti se za mrtve.

SASTANAK „ZORE“. Pozivlju se sve članice hrv. kat. ženskoga društva „Zora“, da nefaljeno prisustvuju mjesečnom sastanku. Sastanak će se održati u nedjelju 10. t. mj. u 4^{1/2} s. popodne u Kat. Domu. Poslije sastanka biće blagoslov u crkvi sv. Ivana.

SVIM ČLANICAMA „ZIVOGA SVIJETLA“ javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (od 11.—17. X.): da val nemoralne pokvarenosti, koja se dnevno sve više širi, ne ubije u našoj mladosti svaki idealizam. — Don Ante Radić.

LISTOPADSKA POBOZNOST održava se u katedrali svake večeri u 6^{1/2} sati.

BLAGDAN SV. TEREZIJE M. I. bio je i ove godine svečano proslavljen u crkvi sv. Franc. sv. Luce i u sjemenišnoj kapeli.

PROSLAVA RUŽARICE. U prošlu nedjelju u samostanskoj crkvi sv. Dominika bio je proslavljen blagdan Gospe Ružarice. Ujutro su bile lekcije s pjevanom sv. Misom i pričestju vjernika. Zatim bile su dvije tihe sv. Mise. U 10 s. bila je svečana sv. Misa. U 11^{1/2} s. molio se ruzarij, a zatim o Bl. Djevici održao je prigodnu propovijed preč. don Ivo Berak, dolački župnik. Iza propovijedi tačno u podne započela je Molbenica. Popodne u 5 s. razvila se gradom procesija s kipom Gospe od Ruzarija. Procesiju je vodio preč. don I. Bjažić uz asistenciju. Procesiji sudjelovao je i preuzv. biskup i kaptol. Iza procesije bio je blagoslov sa Presvetim.

PRODAJA KUĆA

Crkovinarstvo Nove Crkve u Šibeniku procaje 3 kuće. Sve 3 kuće nalaze se na Gorici. Interesenti neka pošalju svoje molbe i ponude do 31. t. mj. na: CRKOVINARSTVO NOVE CRKVE (Gradski župski Ured sv. Jakova — Šibenik, Ul. Kralja Tomislava br. 53).

Svoj k svome!

Svoj k svome!

Odlikovana Tvornica Voštanih Svijeća
VLADIMIRA KULIĆA — NASLJEDNICI
ŠIBENIK

Veliko snižanje cijena

omogućujemo svakome, da se opskrbi za zimu dobrim, a ipak jeftinim cipelama

PEKO

Po svijetu

OPOMENA ROOSEVELTA. 5. t. mj. Roosevelt je održao u Chicagu govor, u kome se osvrnuo na opće moralne i materijalne prilike u svijetu. Upozorio je, da savremeno ljudsko društvo proživljava veoma teške časove i da ga iz sadašnjih poteškoća može spasiti samo svijest, da idu krivim putem te da treba naći pravi put Svijetu prijeti međunarodna anarhija. Ubojanje civilnoga građanstva, pa i žena djece, manifestacije su te anarhije. To istovrijedi i za gusarske napadaje na moru. Za Ameriku moraju potpisani i svojevoljno primljeni ugovori ostati svetost, koju se mora poštivati, ako se hoće spasiti javni i privatni moral te s time međunarodni mir i napredak čovječanstva. Zatim je upozorio na to, da mnoge države troše veliki dio svoga proračuna na naoružanje, dok s im privredne i socijalne prilike veoma krutične.

DALJNJE NAPREDOVANJE NACIONALISTA. Nacionalističke čete nakon završetka vrlo važnih stratejskih mjesta Ribadesella, Lanes i Covadonga, proizvele su svoje poaganje, ali stalno napredovanje prema Gijonu, usprkos lošega vremena i teškega terena. Ovim napredovanjem potpuno je zaokružena sjeverna oblast i zapečaćena sudbina Gijona. Nacionalisti su prešli klan San Justo te sada protiru u pravcu sjevera. Na aragonskoj i madridskoj fronti su navale crvenih bile su suzbijene s velikim njihovim gubicima.

RAT U KINI. Na svim sektorima šangajske fronte vodi se žestoka borba bez znatnije promjene. I oko Tehčeu se vodi ogorčene borbe. Japanci se hvale, da su već postigli, što su htjeli: Glavni cilj je panskog rata je na sjeveru, gdje su japanski čete nakon dvomjesečnoga neprestanog napredovanja tako reći već zauzeli svih 5 sjevernih pokrajina s površinom od preko pol milijuna kvadratnih km, dakle dvaput toliko, kolika je površina Jugoslavije, gdje stanuje preko 80 milijuna stanovnika. Japanci su pozvali sve svoje iseljenike, koji žive u Kini, kojih je oko 800 hiljada, da s nasele po ovim novoosvojenim pokrajinama koje će sada Japan organizirati, poput Marošurije, u „samostalnu“ državu, pak ih otergnuti od ostale Kine. To je, što Japanci hoće! Ostala su bojišta za nje od sporedne važnosti.

POPUSTANJE DIKTATURE U TURSKOJ. Odstup predsjednika turske vlad Ismeta İnönüja uslijedio je uglavnom zbog toga, jer predstoje parlamentarni izbori, koji bi bili dozvoljene i opozicione kandidate. İnönü imao bi biti predsjednik velike naročne skupštine.

ZABRANA LATINICE U PERZIJI. Da bi održao narodni duh svoga naroda perzijski šah zabranio je nedavno upotrebu latinice u Teheranu.

200 KATOLICKIH UČITELJA iz svih krajeva Čehoslovačke održali su kroz punih 15 dana predavanja o školskim i vjerskim pitanjima. Prešli su preko svih političkih, narodnih i stranačkih razmirica držeći, da je došlo vrijeme, da već jednoroade kao katolici.

BLAGOSLOV ZAGORSKOGA VODOVODA. U prošlu nedjelju bio je na najsvetiji način obavljen blagoslov temeljnoga kamena rezervoara zagorskoga vodovoda kod Pokrovnika. Vodovod će snabdjevati vodom 28 sela šibenske, drniške i trogirске općine. Blagoslov je izvršio preuzv. biskup uz asistenciju dra A. Zorića i župnika iz Mirlovića, Nevesta, Unešića i Konjevrat. Iz blagoslova održao je preuzvišeni prigodni govor, saslušan sa najvećom pažnjom prisutnih. Ovom svečanom činu prisustvovali su dr. Marko Kožul, tada ministar građevinarstva g. dr. Jablanović, načelnici dotičnih općina i ostali. Izgradnja vodovoda izvest će se za godinu i po, a stajat će oko 22 milijuna dinara. Izgradnjom započeće se odmah.